

Móttaka nýrra nemenda

Af erlendum uppruna

Gátlistar & hugmyndir

---

*viðhorf skólasamfélagsins
er það sem öllu máli skiptir*

Könnun á bakgrunni nemanda

Vegna ólíkra tungumála og menningar er leitast við að fá ítarlegar upplýsingar um bakgrunn nemandans. Það er gert til þess að skólinn geti betur mætt þörfum hans og fjölskyldu hans.

Nafn nemanda _____

Kennitala _____

Upprunaland _____

Móðurmál _____

Hvenær kom nemandi til Íslands? _____

Nafn móður & upprunaland _____

Móðurmál móður _____

Nafn föður & upprunaland _____

Móðurmál föður _____

Tungumál töluð á heimili _____

Trúarbrögð _____

Ofnæmi _____

Bjó fjölskyldan í þéttbýli eða dreifbýli í heimalandi sínu? _____

Hvað heitir bærin/héraðið? _____

Fyrri skólaganga *Leikskóli ár* _____

Grunnskóli ár _____

Skólaganga almennt í heimalandi _____

Var nemandi ánægður í skólanum? *Já* _____ *Nei* _____

Hvað fannst nemanda skemmtilegt að gera í skólanum?

_____

Hvað fannst nemanda leiðinlegt að gera í skólanum?

_____

Hefur nemandi áður skipt um skóla? *Já* _____ *Nei* _____

Ef já, hvers vegna?

_____

frh. á næstu blaðsíðu.

Fór kennsla fram á móðurmáli nemandans? *Já*_____ *Nei*_____

Ef ekki, á hvaða tungumáli fór kennslan fram? _____

Skilur og/eða talar nemandinn önnur mál en móðurmál?

Er nemandi læs?

Já, á móðurmáli _____

Já, á öðru máli _____ hvaða _____

Nei _____

Er nemandi skrifandi?

Já, á móðurmáli _____

Já, á öðru máli _____ hvaða _____

Nei _____

Er nemandi læs á vestrænt stafróf? *Já*_____ *Nei*_____

Á nemandi við einhverja námsörðugleika að stríða? *Já*_____ *Nei*_____

Ef já, þá hverja?

Liggur greining (sálfræðimat/lestrargreining) að baki?

Hvernig er skapgerð nemandanna best lýst?

Fjölskylduaðstæður

Hverjir búa á heimili nemanda?

Hve lengi hafa foreldrar nemanda búið á Íslandi?

Móðir _____ Faðir _____

Hver er íslenskukunnátta móður? _____

Hver er íslenskukunnátta föður? _____

Tala og skilja foreldrar ensku? Já _____ Nei _____

Er einhver tengdur fjölskyldunni, sem talar íslensku eða ensku?

Já _____ Nei _____

Ef já, hver? _____

Á fjölskyldan (erlent foreldri) ættingja á Íslandi?

Já _____ Nei _____

Ef já, hver? _____

Starf móður _____ Starf föður _____

Vinnutími foreldra? Móðir _____ Faðir _____

Hefur nemandi verið aðskilinn frá foreldrum sínum?

Já _____ Nei _____ Ef svo er, hversu lengi? _____

Hjá hverjum bjó nemandinn? _____

Hefur nemandi orðið fyrir áföllum í lífinu?

Spurningar til nemanda

Hvernig þótti þér að flytja til Íslands?

Ert þú í sambandi við ættingja og/eða vini í heimalandi þínu?

Já _____ Nei _____

Áttu vini hér á landi, sem ættaðir eru frá heimalandinu? Já _____ Nei _____

Áttu íslenska vini? Já _____ Nei _____

Þekkir þú önnur börn í skólanum? Já _____ Nei _____

Stundaðir þú íþróttir eða tókst þú þátt í félagsstarfi í heimalandi þínu?

Já _____ Nei _____

Hvað _____

Hefur þú áhuga á að taka þátt í einhverskonar tómstundastarfi hér á landi?

Já _____ Nei _____

Hvað _____

Hefur þú farið í sund? Já _____ Nei _____

Hefur þú lært að synda? Já _____ Nei _____

Finnst þér gaman í skólasundi? Já _____ Nei _____

Finnst þér gaman í leikfimi? Já _____ Nei _____

Hver eru áhugamál þín?

Finnst þér gaman að lesa? _____

Annað sem foreldrar eða nemandi vilja að komi fram?

Viðtalið sátu:

Nemandi _____

Foreldrar _____

Stjórnandi _____

Umsjónarkennari _____

Sérkennari _____

Ef aðrir

Hjúkrunarfræðingur _____

Túlkur _____

Fjölmenningarfulltrúi _____

Nemandi innritaðist í _____ bekk

Dagsetning _____

Móttökuviðtal

Gott er að styðjast við eftirfarandi minnisatriði þegar upplýsingum er safnað um bakgrunn nemenda og aðstæður foreldra.

- Fjölskylda nemandans.
- Áhugamál og skapgerð nemandans.
- Skólasaga, einkunnir, greiningargögn o.fl.
- Sterkar og veikar hliðar nemandans.
- Færni nemandans í lestri, móðurmáli og öðrum tungumálum.
- Viðhorf og færni í öðrum námsgreinum.
- Sundfærni - kanna stöðu nemanda og viðhorf til þess að fara í sturtu með bekkjarfélögum.
- Viðhorf nemandans til þess að vera hér á landi.
- Áföll í lífi nemandans
- Áætlaður dvalartími hér á landi.
- Atvinna foreldra og lengd vinnudags.
- Á fjölskyldan íslenskan og/eða erlendan stuðningsaðila?
- Óskar fjölskyldan eftir að fá vinfjölskyldu?
- Hefur nemandinn verið aðskilinn frá foreldrum og þá hversu lengi?
- Upprunamenning – klæðnaður – hátíðir – siðir— trúarbrögð

Upplýsingagjöf til fjölskyldu

Hér á eftir er listi yfir grunnupplýsingar um skólastarfið, þjónustu skólans, samskipti við skólann, skólareglur og fleira. Hver og einn þarf að veita og meta hversu miklum upplýsingum er komið á framfæri í einu, en tryggja þarf að eftirfarandi upplýsingum sé komið á framfæri eins fljótt og kostur er. Benda má á að stundum þarf að endurtaka og rifja upp upplýsingar og setja fram á mismunandi hátt.

Helstu starfshættir skólans:

- Handbók. Nemanda og foreldrum afhentir þýddir bæklingar og upplýsingar sé það mögulegt.
- Fjölmennningarlegar áherslur í starfsemi skólans og markmið.
- Upplýsingar um þjónustu sem stendur nemendum sem eru innflytjendur sérstaklega til boða.
- Nemanda og foreldrum er afhent skóladagatal, stundaskrá og önnur gögn eftir því sem við á. Efni þessara gagna útskýrt eftir þörfum, sérstaklega er minnt á starfsdaga, skerta daga, foreldradaga og hefðir sem tengjast frídögum, svo sem bolludegi og öskudegi.
- Upplýsingar um hvað nemandi skal hafa með í skólann, hvað foreldrar þurfa að útvega (s.s. skólatösku, pennaveski, ípróttaföt og sundföt o.s.frv.) og hvað skólinn útvegar (s.s. ritföng, nemendabækur, spjaldtölvu og fartölvu).
- Hvernig skóladagurinn fer fram.
- Kennsluhættir og námsmat.
- Hvernig kennslu verður háttað í stórum dráttum.
- Venjur tengdar bekkjarstarfi.
- Nauðsynleg símanúmer í skólanum og upplýsingar um viðtalstíma og netföng kennara.
- Hvernig á að tilkynna forföll og biðja um frí.
- Aðstoð við heimanám.
- Hvert á nemandinn að snúa sér ef vandamál koma upp.

- Ýmsar hefðir tengdar kristinni trú og íslenskri þjóðkirkju.
- Möguleikar á að sækja um undanþágu frá kennslu í ákveðnum fögum, svo sem kristinfræði eða tungumáli.
- Heilsugæsla á vegum skólans.

Helstu skólareglur og venjur varðandi:

- Skólasókn.
- Umgengni og agamál.
- Klæðnað.
- Notkun farsíma.
- Reykingar og áfengi.
- Útivist í frímínútum.
- Skólaskemmtanir.
- Afmæli og skólaferðir.
- Útivistarreglur.

Næring og heilsa:

- Mötuneyti og greiðslufyrirkomulag kynnt.
- Nesti, hvenær og hvað má koma með og hvað ekki.
- Mikilvægi góðrar næringar á skólatíma.
- Fá upplýsingar um mögulegt ofnæmi og eða mataræði vegna trúarbragða.
- Staðsetning og aðstaða fyrir íþrótt- og sundkennslu.
- Íþróttaföt og sundföt.
- Reglur um notkun sturtu ef um ræðir.

Samstarf heimilis og skóla:

- Samskiptaleiðir; fundir, símatímar, tölvupóstur, samskiptabók, skilaboðamappa, samfélagsmiðar, Mentor.
- Fræðslufundir og almennir foreldrafundir vegna bekkjarstarfs.
- Foreldrafélag og skólaráð.
- Hlutverk foreldra hvað snertir heimanám og mikilvægi þess að þeir styðji við nám barnsins þótt þeir tali ekki íslensku.
- Með hvaða hætti skólinn hyggst hvetja foreldra til að styðja við nám nemanda og þróa og viðhalda móturmáli nemanda.
- Foreldraviðtöl/samráðsfundir.
- Mikilvægi þess að mæta á bekkjarkvöld/samverustundir
- Hvert geta foreldrar snúið sér ef vandamál koma upp.

Þjónusta tengd skólanum:

- Frístund, starfsemi hennar, opnunartími og verðskrá.
- Félagsmiðstöð, starfsemi og opnunartími
- Upplýsingar um aðra starfsemi fyrir börn og unglunga í hverfinu, s.s. íþróttá- og tómstundatilboð.
- Upplýsingar varðandi fjölmenningsfulltrúa sveitarfélagsins.

Hlutverk deildarstjóra/sérkennara

- Kynna heimaland nemandans fyrir starfsfólki.
- Upplýsa starfsfólk um nýjan nemanda.
- Upplýsir fjölskyldu um stefnu skólans, skipulag náms og kennsluhætti.
- Veitir leiðsögn um skólann.
- Kannar hvort einhverjir foreldrar úr bekknum hafi áhuga á að verða vinfjölskylda nýja nemandans og fjölskyldu hans ef þess verður óskað.

Hlutverk umsjónarkennara

- Upplýsir foreldra samnemenda í árgangi um komu nýja nemandans.
- Heldur utan um nám nemandans og fylgist með framförum hans.
- Býr til stundatöflu fyrir nemandann.
- Hann annast samskipti við foreldra nema annað sé ákveðið.
- Aðrir kennarar miðla reglulega upplýsingum um gengi nýja nemandans til umsjónarkennara. Leggja skal áherslu á að sérhver kennari setji fram námsmarkmið og kennsluaðferðir við hæfi og styðji nemandann til að ná markmiðum sínum.
- Hann undirbýr bekkinn áður en nýr nemandi kemur.
- Hann stofnar vinarhring sem er til í að styðja við og leiðbeina nýja nemandanum.
- Fer með nemandann á bókasafnið til að skoða íslenskar bækur.
- Hjálpar nemandanum að tengjast félagslega og sjá til þess að hann gleymist ekki þegar uppákomur eru í bekknum, t.d. frjáls tími, spil, útivera eða annað uppbrot.

Menningarlegur stuðningur

Margt er framandi í íslenskum skóla og að tíma taki að ná tökum á nýju tungumáli og læsi á nýja menningu.

Rétt er að áréttu að nemandinn þurfi mikinn stuðning og aðhald foreldra fyrstu árin og að skólinn muni leggja sitt af mörkum til þess að koma til móts við þarfir nemandans þar að lútandi.

Leggja ber áherslu á jákvæð og skýr skilaboð, uppörvun, stuðning, þátttöku í félagslífi og gott samstarf foreldra og skóla til að stuðla að aðlögun.

Foreldrar geta stutt við nám barna sinna þótt þeir hafi ekki vald á íslensku og eru til þess ýmsar leiðir. Mikilvægt er því að hvetja foreldra til þess að viðhalda móðurmáli nemandans og auka orðaforða hans, því traust undirstaða í móðurmáli er forsenda færni í seinni tungumálum.

Samhliða þjálfun móðurmáls er æskilegt að hvetja foreldra til þess að halda íslensku sjónvarpsefni að barni sínu og hvetja fjölskyldur sem hafa aðgang að tölvu að nýta rafrænt íslenskt námsefni á vef Menntamálastofnunar, www.mms.is.

Kynna tómstundatilboð fyrir foreldrum og bendið þeim á að nýta þau fyrir barnið sitt. Hvetjið þá einnig til að nýta sér félagsmiðstöðvar, ef við á, því slík þátttaka styrkir nám barnsins í íslensku og samskipti þess við önnur börn.

Hugmyndalist fyrir kennara

þarf að leggja áherslu á að allir læri að skrifa og bera nafn hans fram á réttan hátt.

ræða um heimaland nemandans og kynna fyrir nemendum og starfsfólki.

biðja nemendur um aðstoð við að merkja helstu hluti í skólastofunni, ræða leiðir til að kenna nemandanum íslensku og meta hvað vegi þungt þegar börn eru að setjast að í nýju umhverfi.

leggja áherslu á að skólafélagar og starfsfólk tali frekar íslensku en ensku við nemandann.

það getur hjálpað nýja nemandanum að læra nöfn bekkjarfélaga sinna ef ljósmyndir merktar nöfnum þeirra eru í kennslustofunni.

einnig gæti bekkurinn sameinast um að búa til orðabók með mikilvægum orðum og setningum.

heimamenningu nýja nemandans má t.d. gera sýnilega í kennslustofunni með ljósmyndum og/eða fána.

leikir sem ekki reyna á tungumálið geta verið góð leið til að brjóta ísinn.

Google earth, bæði á vef og í smáforriti.

Google translate, bæði á vef og í smáforriti. Það virkar betur að hlaða niður forritinu sem gefur fleiri möguleika.

Slóðir í gegnum Fjölmenningssetur, mcc.is